

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MACIEJA SZPUNARJA,
predstavljeni 26. septembra 2019¹

Zadeva C-394/18

**I.G.I. Srl
proti
Marii Grazii Cicenii,
Mariu Di Pierru,
Salvatoreju de Vitu,
Antoniu Raffaeleju,
ob udeležbi
Costruzioni Ing. Iandolo Srl**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Corte d'appello (pritožbeno sodišče v Neaplju, Italija))

„Predhodno odločanje – Družbe – Delitev – *Actio pauliana* – Varstvo interesov upnikov družb, udeleženih pri delitvi – Pravna varnost v postopku delitve – Šesta direktiva 82/891/EGS“

I. Uvod

1. V rimskem pravu je bilo varstvo upnikov pred zvijačnimi ravnanji njihovih dolžnikov najprej zagotovljeno, kot je pojasnil generalni pravobranilec D. Ruiz-Jarabo Colomer, prek preprostega sredstva, s katerim je bila upniku dana pravica, da proda kot sužnja dolžnika, ki ni poravnal svojega dolga, pozneje pa z uvedbo tožbe, s katero je bila upniku omogočena razveljavitev dejanj, ki jih je na goljufiv način v njegovo škodo opravil dolžnik.² Taka tožba je torej temeljila na treh bistvenih elementih:³ najprej, dejanski škodi, ki je obstajala v času vložitve tožbe (*eventus damni*); dalje, goljufivem namenu dolžnika škodovati pravicam upnikov (*consilium fraudis*); in nazadnje, zavedanju tretje osebe, da gre za goljufijo (*scientia fraudis*).

2. Še dandanes se pogoji za uporabo *actio pauliana*, kakršna obstaja v različnih državah članicah, naslanjajo na rimsko pravo. V splošnem je mogoče *actio pauliana* vložiti, kadar je bila z dolžnikovim razpolaganjem s premoženjem upniku povzročena škoda. Poleg tega je treba dokazati, da je dolžnik ravnal goljufivo in da se je tretja oseba zavedala goljufije ali pri njej celo sodelovala.

¹ Jezik izvirnika: francoščina.

² Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca D. Ruiz-Jaraboa Colomerja v zadevi Seagon (C-339/07, EU:C:2008:575, točke od 23 do 26).

³ Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca M. Bobka v zadevi Feniks (C-337/17, EU:C:2018:487, točka 34).

3. Tako je z *actio pauliana* omogočeno varstvo upnikov v primerih, ko dolžnik za izognitev plačilo dolgov zmanjša svoja sredstva, ki bi jih bilo mogoče zaseči.⁴ Vloži jo upnik proti tretji osebi, ki je pridobila sporna sredstva, njen cilj v nacionalnih pravnih redih pa je vrnitev goljufivo odtujenih sredstev v dolžnikovo premoženje.⁵ S tega vidika je *actio pauliana* tožba, ki upniku omogoči, da se razglasi, da je akt o razpolaganju s premoženjem, ki ga je dolžnik sprejel, da bi goljufivo zmanjšal to premoženje, proti njemu neizvršljiv.

4. *Actio pauliana* ima lahko v tem smislu v pravu družb vlogo, da zagotovi varstvo upnikov družbe, zlasti ob statusnem preoblikovanju. Vendar se njena uporaba v tem posebnem primeru ne zdi primerna, ker konkurira instrumentom iz prava Unije, namenjenimi varstvu upnikov, in bi lahko v neki meri vplivala na nadaljnji obstoj postopka preoblikovanja, ki že poteka. O tem pričata vprašanji za predhodno odločanje predložitvenega sodišča v obravnavani zadevi v okviru postopka delitve, ki Sodišču ponujata priložnost, da se na nov način izreče o členih 12 in 19 Šeste direktive 82/891/EGS⁶.

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

1. Tretja direktiva 78/855/EGS

5. Člen 1 Tretje direktive 78/855/EGS⁷, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavku 1 določa:

„1. Usklajevalni ukrepi, predpisani s to direktivo, se uporabljajo za zakone in druge predpise držav članic v zvezi z naslednjimi tipi družb:

[...]

– v Italiji: la società per azioni,

[...]“

6. Člen 13(3) te direktive določa:

„Takšno varstvo je lahko drugačno za upnike prevzemne družbe kakor za upnike prevzete družbe.“

⁴ Glej sklepe predloge generalnega pravobranilca M. Bobka v zadevi Feniks (C-337/17, EU:C:2018:487, točka 35).

⁵ Glej Hoffman, N., „Die Actio Pauliana im deutschen Recht: Gläubigeranfechtung nach dem Anfechtungsgesetz und der Insolvenzordnung“; Rivero, F., „La acción pauliana en Derecho español“; Chazal, J.-P., „L’action paulienne en droit français“, v Forner Delagua, J., (ur.), *La protección del crédito en Europa: La acción pauliana*, Bosch, Barcelona, 2000; Pyziak-Szafnicka, M., Wilejczyk, M., „Ochrona wierzyiciela w razie niewypłacalności dłużnika“, v *System Prawa Prywatnego. Prawo zobowiązań – część ogólna*, zvezek 6, ur. Olejniczak, A., Beck, C. H., Varšava, 2018, str. 1771 in 1772.

⁶ Šesta direktiva Sveta z dne 17. decembra 1982 o delitvi delniških družb, ki temelji na členu 54(3)(g) Pogodbe (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 50), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2007/63/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 (UL 2007, L 300, str. 47) (v nadaljevanju: Šesta direktiva). V zvezi s tem poudarjam, da je bila ta direktiva razveljavljena z Direktivo (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o določenih vidikih prava družb (UL 2017, L 169, str. 46), ki pa se za spor o glavni stvari *ratione temporis* ne uporablja.

⁷ Tretja direktiva Sveta z dne 9. oktobra 1978 o združitvi delniških družb, ki temelji na členu 54(3)(g) Pogodbe (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 42), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2007/63 (v nadaljevanju: Tretja direktiva).

2. Šesta direktiva

7. Člen 1 Šeste direktive določa:

„1. Kadar države članice dovoljujejo družbam iz člena 1(1) [Tretje direktive], za katere velja njihova zakonodaja, da izvajajo postopke delitve s pripojitvijo, kot so opredeljene v členu 2 te direktive, veljajo za te postopke določbe poglavja I te direktive.

2. Kadar države članice dovoljujejo družbam iz odstavka 1, da izvajajo postopke delitve z ustanovitvijo novih družb, kot je opredeljeno v členu 21, veljajo za te postopke določbe poglavja II te direktive.

[...]“

8. Člen 2(1) te direktive določa:

„Za namene te direktive ‚delitev s pripojitvijo‘ pomeni postopek, s katerim družba preneha brez likvidacije, in prenese vsa svoja sredstva in obveznosti na več kakor eno družbo v zamenjavo za razdelitev delnic družb, ki prejmejo vložke kot rezultat delitve (v nadaljevanju: ‚družbe prejemnice‘) delničarjem razdeljene družbe in morebitno gotovinsko plačilo, ki ne presega 10 % nominalne vrednosti razdeljenih delnic ali, če nimajo nominalne vrednosti, njihove računovodske vrednosti.“

9. Člen 12 navedene direktive določa:

„1. Zakonodaja držav članic mora predvideti ustrezen sistem za varstvo interesov upnikov družb, vključenih v delitev, katerih zahtevki [terjatve] so starejšega datuma kakor objava načrta za delitev in ki še niso zapadli [zapadle] do dneva te objave.

2. V ta namen zakonodaja držav članic določi najmanj to, da imajo taki upniki pravico pridobiti ustrezno varstvo, kadar je zaradi finančnega stanja družbe, ki se deli, in družbe, na katero bodo prenesene obveznosti v skladu z načrtom delitve, takšno varstvo nujno in kadar upniki še nimajo takšnega varstva.

3. Če z upnikom družbe, na katero so bile obveznosti prenesene v skladu z načrtom delitve, ni dosežena poravnava, so družbe prejemnice skupno in solidarno odgovorne za to obveznost. Države članice lahko omejijo odgovornost do neto sredstev, dodeljenih [neto premoženja, dodeljenega] vsaki od teh družb, drugačnih od tiste, na katero je bila prenesena odgovornost. Kljub temu jim ni treba uporabljati tega odstavka, kadar postopek delitve nadzorujejo pristojni sodni organi v skladu s členom 23 in je večina upnikov, ki v številu predstavljajo tri četrtine vrednosti ali kateri koli razred upnikov razdeljene družbe soglašala, da se odreče taki skupni in solidarni odgovornosti, na skupščini, sklicani v skladu s členom 23(1)(c).

4. Uporablja se člen 13(3) [Tretje direktive].

5. Za imetnike zadolžnic družb, vključenih v delitev, se uporabljajo odstavki od 1 do 4, razen kadar delitev odobri skupščina imetnikov zadolžnic, če je takšna skupščina predvidena po nacionalnih zakonodajah, ali posamezni imetniki zadolžnic, vendar pa to ne vpliva na pravila, ki urejajo skupinsko uveljavljanje njihovih pravic.

6. Države članice lahko določijo, da so družbe prejemnice skupno in solidarno odgovorne za te obveznosti razdeljene družbe. V takem primeru ni treba uporabiti predhodnih odstavkov.

7. Kadar država članica kombinira sistem zaščite upnikov, naveden v odstavkih od 1 do 5, s skupno in solidarno odgovornostjo družb prejemnic, ki je navedena v odstavku 6, lahko tako skupno in solidarno odgovornost omeji na neto sredstva, dodeljena [neto premoženje, dodeljeno] vsaki od teh družb.“

10. Člen 15 Šeste direktive določa:

„Zakonodaje držav članic določijo datum, ko delitev začne veljati.“

11. Člen 17(1) te direktive določa:

„Delitev ima po pravu sočasno naslednje posledice:

- (a) prenos vseh sredstev in obveznosti razdeljene družbe, med razdeljeno družbo in družbami prejemnicami ter glede tretjih oseb na vsako družbo prejemnico; takšen prenos začne veljati, ko so sredstva in obveznosti razdeljene v skladu z razdelitvijo, določeno v načrtu delitve ali v členu 3(3);
- (b) delničarji razdeljene družbe postanejo delničarji ene ali več družb prejemnic v skladu z razdelitvijo, določeno v načrtu delitve;
- (c) razdeljena družba preneha obstajati.“

12. Člen 19 navedene direktive določa:

„1. Zakonodaja držav članic lahko predpiše pravila za ničnost delitve samo v skladu z naslednjimi pogoji:

- (a) ničnost mora biti izrečena z odločbo sodišča;
- (b) delitve, ki so začele veljati po členu 15, so lahko razglašene za nične le, če ni bilo nobenega sodnega ali upravnega preventivnega nadzora nad njihovo zakonitostjo ali če niso bile sestavljene in overjene v pravilni pravni obliki ali če se izkaže, da je sklep skupščine po notranjem pravu ničen ali izpodbojen;
- (c) ničnostne tožbe ni mogoče sprožiti več kakor šest mesecev po datumu, ko je delitev začela veljati za osebo, ki se sklicuje na ničnost, ali če so bile napake odpravljene;
- (d) kadar je napako, zaradi katere je delitev neveljavna, mogoče odpraviti, pristojno sodišče odobri časovno obdobje, v katerem morajo udeležene družbe napake odpraviti;
- (e) odločba sodišča, ki razglasi delitev za neveljavno, se objavi na način, predpisan z zakonodajo vsake države članice v skladu s členom 3 Direktive 68/151/EGS^[8];
- (f) kadar zakonodaje države članice dovoljujejo tretji osebi, da izpodbija tako odločbo sodišča, lahko ta stori to le v šestih mesecih od objave odločbe sodišča na način, predpisan [s Prvo direktivo];
- (g) odločba sodišča, s katero je delitev razglašena za nično, sama po sebi ne vpliva na veljavnost obveznosti, ki so bile sklenjene v breme ali korist družbe prejemnice in ki so nastale, preden je bila sodba objavljena, in po datumu iz člena 15;

8 Prva direktiva Sveta z dne 9. marca 1968 o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb v skladu z drugim odstavkom člena 58 Pogodbe, zato da se oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom v vsej Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 3, v nadaljevanju: Prva direktiva).

(h) vsaka od družb prejemnic je odgovorna za svoje obveznosti, ki so nastale po datumu, na katerega je začela veljati delitev, in pred datumom, ko je bila objavljena odločitev, s katero je bila razglašena ničnost delitve. Tudi razdeljena družba je odgovorna za takšne obveznosti; države članice lahko določijo, da je ta odgovornost omejena na delež neto sredstev, prenesenih [neto premoženja, prenesenega] na družbo prejemnico, na račun katere je nastopila takšna odgovornost.

2. Z odstopanjem od odstavka 1(a) lahko zakonodaja države članice predvidi tudi možnost, da sklep o ničnosti delitve izda upravni organ, če je na takšen sklep dopustno vložiti pravno sredstvo na sodišču. Pododstavki (b), (d), (e), (f), (g) in (h) se smiselno uporabljajo za upravne organe. Takšnih ničnostnih tožb ni mogoče sprožiti več kakor šest mesecev po datumu iz člena 15.

3. Zgoraj naštetu ne vpliva na zakonodajo držav članic o ničnosti delitve, razglašeni po katerem koli nadzoru zakonitosti.“

13. Členi od 2 do 19 Šeste direktive so v poglavju I, naslovljenem „Delitev s pripojitvijo“.

14. V poglavju II te direktive, naslovljenem „Delitev z ustanovitvijo novih družb“, člen 21(1) določa:

„Za namene te direktive ‚delitev z ustanovitvijo novih družb‘ pomeni postopek, s katerim družba preneha brez likvidacije, in prenese na več kakor eno novoustanovljeno družbo vsa svoja sredstva in obveznosti v zamenjavo za razdelitev delnic novih družb delničarjem razdeljene družbe in za morebitno gotovinsko plačilo, ki ne presega 10 % nominalne vrednosti tako razdeljenih delnic ali, če nimajo nominalne vrednosti, njihove računovodske vrednosti.“

15. Člen 22 navedene direktive, ki prav tako spada v njeno poglavje II, v odstavku 1 določa:

„Za delitev z ustanovitvijo novih družb se uporabljajo členi 3, 4, 5, 7, 8(1) in (2) ter 9 do 19 te direktive, brez poseganja v člena 11 in 12 [Prve direktive]. Za ta namen ‚družbe, vključene v delitev‘ pomenijo razdeljeno družbo, ‚družbe prejemnice‘ pa pomenijo vsako od novih družb.“

16. V poglavju IV Šeste direktive, naslovljenem „Drugi postopki, ki se obravnavajo kot delitve“, je člen 25, ki določa:

„Kadar zakonodaja države članice dovoljuje enega od postopkov, opredeljenih v členu 1, ne da bi razdeljena družba pri tem prenehala obstajati, se uporabljajo poglavja I, II in III, razen člen 17(1)(c).“

B. Italijansko pravo

17. Člen 2503 codice civile (civilni zakonik), naslovljen „Ugovor upnikov“, določa:

„Združitev se lahko izvede šele šestdeset dni po zadnjem od vpisov iz člena 2502a, razen v primeru soglasja upnikov družb, vključenih v delitev, katerih terjatev je starejša od vpisa ali objave iz člena 2501b, tretji odstavek, ali v primeru plačila upnikom, ki niso dali soglasja, oziroma v primeru položitve ustreznih zneskov pri banki, razen če je za vse družbe, vključene v združitev, poročilo iz člena 2501e sestavila ena sama revizijska družba, ki v skladu s členom 2501e, šesti odstavek, na lastno odgovornost zagotovi, da glede na premoženjsko in finančno stanje družb, vključenih v združitev, navedenim upnikom ni treba zagotoviti zavarovanja.“

Če ni podana nobena od teh izjem, lahko upniki iz prejšnjega odstavka v tem šestdesetdnevem roku podajo ugovor. V tem primeru se uporablja člen 2445, zadnji odstavek.“

18. Člen 2504c civilnega zakonika, naslovljen „Neveljavnost združitve“, določa:

„Akta o združitvi v skladu s členom 2504, drugi odstavek, po njegovem vpisu ni več mogoče razglasiti za neveljavnega. To ne posega v pravico do povračila morebitne škode, ki jo utrpijo družbeniki ali tretje osebe, ki so bili oškodovani zaradi združitve.“

19. Člen 2506 civilnega zakonika, naslovljen „Vrste delitve“, določa:

„Z delitvijo družba na več obstoječih ali novo ustanovljenih družb prenese vse svoje premoženje ali del svojega premoženja – v tem primeru lahko tudi na eno samo družbo – temu pripadajoče delnice ali deleže pa na njihove družbenike.“

Gotovinsko plačilo je dovoljeno, če ne presega 10 % nominalne vrednosti prenesenih delnic ali deležev. Poleg tega je dovoljeno, da s soglasjem vseh nekateri družbeniki ne prejmejo delnic ali deležev ene od družb upravičenk iz delitve, ampak delnice ali deleže razdeljene družbe.

Razdeljena družba lahko v okviru delitve bodisi preneha brez likvidacije bodisi nadaljuje opravljanje dejavnosti.

Udeležba v delitvi je prepovedana za družbe v likvidaciji, ki so začele razdeljevanje neto premoženja.“

20. Člen 2506b civilnega zakonika, naslovljen „Veljavne določbe“, določa:

„Členi 2501f, 2502, 2502a, 2503, 2503a, 2504, 2504b, 2504c, 2505, prvi in drugi odstavek, 2505a in 2505b se uporabljajo tudi za delitev. Vsa sklicevanja na združitve iz teh členov se nanašajo tudi na delitev.“

21. Člen 2506c, zadnji odstavek, civilnega zakonika, naslovljen „Učinki delitve“, določa:

„Vsaka družba je v mejah neto premoženja, ki ji je bilo preneseno ali ji je ostalo v lasti, solidarno odgovorna za dolgove razdeljene družbe, ki jih družba dolžnica ne poravnava.“

22. Člen 2901 civilnega zakonika, ki je v razdelku, naslovljenem „Izpodbojna tožba“, določa:

„Čeprav ima upnik pogojno terjatev ali terjatev z dospelostjo na določen rok, lahko predlaga, naj se ugotovi, da razpolaganje s premoženjem, s katerim mu je dolžnik povzročil škodo, proti njemu ne učinkuje, če so izpolnjeni ti pogoji:

- (1) dolžnik je vedel za škodo, povzročeno upniku, ali je – v primeru ravnanja, izvršenega pred nastankom terjatve – to ravnanje izvršil, da bi onemogočil poravnavo terjatve;
- (2) dalje, če gre za odplačno ravnanje, tretja oseba je vedela za škodo in je – v primeru ravnanja, izvršenega pred nastankom terjatve – sodelovala pri ravnanju, katerega namen je bil škodovati upniku.

[...]“

23. Iz člena 2902, prvi odstavek, civilnega zakonika je razvidno, da upnik, ki je dosegel, da je bilo za dolžnikovo razpolaganje s premoženjem, s katerim je bilo poseženo v zavarovanje dolžnikovega premoženja, razglašeno, da nima učinka, lahko proti tretjim osebam sproži postopke izvršbe ali zavarovanja sredstev, ki so predmet izpodbijanega ravnanja.

24. Nazadnje, iz člena 2903 civilnega zakonika je razvidno, da velja za vložitev izpodbojne tožbe petletni zastaralni rok, ki teče od storitve dejanja.

III. Dejansko stanje v sporu o glavni stvari, vprašanji za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

25. Družba Costruzioni Ing. Iandolo Srl je z notarskim zapisom z dne 16. septembra 2009 ob delitvi prenesla del svojega premoženja na družbo I.G.I. Srl, ustanovljeno v ta namen.

26. Maria Grazia Cicenia, Mario Di Pierro, Salvatore de Vito in Antonio Raffaele so menili, da je zaradi te delitve družba Costruzioni Ing. Iandolo izgubila velik del svojega premoženja in da je bila od tedaj lastnica le parcel majhne vrednosti, zato so pred Tribunale di Avellino (sodišče v Avellinu, Italija) vložili tožbo, v kateri so trdili, da so upniki družbe Costruzioni Ing. Iandolo. Tožeče stranke so primarno vložile izpodbojno tožbo – tj. *actio pauliana* – na podlagi člena 2901 civilnega zakonika in predlagale, naj se razglasi, da akt o delitvi proti njim ne učinkuje. Podredno so predlagale, naj se razglasi, da sta družbi Costruzioni Ing. Iandolo in I.G.I. v skladu s členom 2506c, tretji odstavek, civilnega zakonika solidarno odgovorni za terjatve družbe Costruzioni Ing. Iandolo.

27. Tribunale di Avellino (sodišče v Avellinu) je s sodbo, objavljeno 11. decembra 2015, ugodilo glavnemu tožbenemu zahtevku tožečih strank in razglasilo, da akt o prenosu sredstev, vsebovan v aktu o delitvi, proti njim ne učinkuje „glede sredstev, na katera se nanaša izpodbijani akt, ki so še vedno v lasti družbe I.G.I.“.

28. Družbi I.G.I. in Costruzioni Ing. Iandolo sta zoper to sodbo vložili pritožbo pri Corte d'Appello di Napoli (pritožbeno sodišče v Neaplju, Italija) in med drugim trdili, da *actio pauliana* upnikov ni dopustna, ker bi lahko upniki družb, vključenih v delitev, kot edino pravno sredstvo uporabili ugovor iz člena 2503 civilnega zakonika, in da so – ker ugovor ni bil podan – učinki delitve za upnike postali dokončni. Ti družbi tudi trdita, da v skladu s členom 2504c civilnega zakonika delitve po vpisu akta o delitvi v poslovni register ni mogoče razglasiti za neveljavno.

29. Predložitveno sodišče v zvezi s tem poudarja, da sta s členoma 2503 in 2504c civilnega zakonika v nacionalno pravo prenesena člena 12 in 19 Šeste direktive.

30. Natančneje, italijanski zakonodajalec je po eni strani za izvajanje člena 12 te direktive, ki državam članicam nalaga, da predvidijo ustrezen sistem za varstvo interesov upnikov družb, vključenih v delitev, katerih terjatve so starejšega datuma kakor objava načrta za delitev in še niso zapadle do dneva te objave, določil, da imajo upniki, katerih pravice so nastale pred delitvijo, pravico do ugovora v roku šestdesetih dni od zadnjega vpisa odločbe o delitvi v poslovni register. V istem smislu je italijanski zakonodajalec predpisal tudi, da se vse družbe, vključene v delitev, štejejo za solidarno odgovorne – do višine neto premoženja, ki jim je bilo preneseno ali so ga ohranile – za dolgove razdeljene družbe, ki jih ni poravnala družba, na katero je bila prenesena obveznost.

31. Po drugi strani je italijanski zakonodajalec zaradi skladnosti s členom 19 Šeste direktive, ki določa pravila za ničnost delitve, določil, da akta o delitvi ni več mogoče razglasiti za neveljavnega po njegovem vpisu v poslovni register.

32. Predložitveno sodišče navaja, da je iz enajste uvodne izjave Šeste direktive razvidno, da je eden od ciljev te direktive zagotoviti pravno varnost v odnosih med družbami, vključenimi v delitev, med njimi in tretjimi osebami, pa tudi med delničarji. Glede na ta cilj predložitveno sodišče meni, da je mogoče člen 12 navedene direktive v delu, v katerem določa načrt varstva interesov upnikov, razlagati tako, da onemogoča uporabo drugega pravnega sredstva v zvezi z istim ciljem, če navedeni upniki niso uporabili instrumentov varstva pravic, določenih v tej določbi. Poleg tega predložitveno sodišče tudi navaja, da bi lahko omejitev pravil za ničnost delitve iz člena 19 Šeste direktive pomenila, da upniki družbe, vključene v delitev, ne morejo vložiti *actio pauliana* po začetku veljavnosti delitve, če bi bilo treba šteti, da je posledica te tožbe ničnost v smislu te direktive.

33. Vendar predložitveno sodišče opozarja, da v členu 12 Šeste direktive ni določbe, ki bi onemogočala vložitev poznejše tožbe zaradi zagotovitve varstva upnikov na dolžnikovem premoženju. Prav tako vztraja pri tem, da v nacionalni zakonodaji obstajajo razlike med ničnostno tožbo in *actio pauliana*.

34. V teh okoliščinah je Corte d'Appello di Napoli (pritožbeno sodišče v Neaplju) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali lahko upniki razdeljene družbe, katerih pravice so nastale pred delitvijo in ki niso vložili ugovora iz člena 2503 civilnega zakonika (to je instrumenta varstva, uvedenega na podlagi člena 12 Šeste direktive), po delitvi vložijo izpodbojno tožbo (tj. *actio pauliana*) iz člena 2901 civilnega zakonika, da bi se razglasilo, da proti njim ta delitev ne učinkuje, in da bi imeli pri izvršbi prednost pred upniki družbe prejemnice ali družb prejemnic ter bili zato v prednostnem položaju pred njihovimi družbeniki?

2. Ali se pojem ‚ničnost‘ iz člena 19 Šeste direktive nanaša samo na tožbe, ki vplivajo na veljavnost akta o delitvi, ali tudi na tiste, ki sicer ne vplivajo na njegovo veljavnost, vendar se z njimi ugotovi njegova relativna ‚neučinkovitost‘ ali neizvršljivost?“

35. Pisna stališča so predložile družbi I.G.I. in Costruzioni Ing. Iandolo ter Evropska komisija.

36. Na obravnavi 5. junija 2019 so bile podane ustne navedbe v imenu istih strank.

IV. Analiza

A. Dopustnost vprašanj za predhodno odločanje

1. Obstoj terjatev

37. Družbi I.G.I. in Costruzioni Ing. Iandolo v pisnih stališčih⁹ trdita, da predlog za sprejetje predhodne odločbe ni dopusten, ker naj bi bili postavljeni vprašanji neupoštevni. *Actio pauliana*, ki so jo vložile tožeče stranke v postopku v glavni stvari, naj bi bila namreč brezpredmetna zaradi ugasnitve njihovih terjatev.

38. Menim, da take trditve ni mogoče sprejeti. Iz sodne prakse Sodišča jasno izhaja, da lahko Sodišče odloči o razlagi ali veljavnosti pravnega akta Unije zgolj na podlagi dejstev, ki jih navede nacionalno sodišče.¹⁰ Povedano drugače, Sodišče je vezano na dejstva, kot jih je predstavilo predložitveno sodišče.

39. Iz predložitvene odločbe ni razvidno, da bi bila *actio pauliana* iz postopka v glavni stvari brezpredmetna zaradi ugasnitve terjatev tožečih strank iz postopka v glavni stvari.

40. Poleg tega so v okviru tesnega sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, vzpostavljenega s členom 267 PDEU, le nacionalna sodišča, ki odločajo o sporu in ki morajo prevzeti odgovornost za sodno odločitev, pristojna, da ob upoštevanju posebnosti vsake zadeve presodijo nujnost sprejetja predhodne odločbe, da bi lahko izdala sodbo, in upoštevnost vprašanj, ki jih postavijo Sodišču.¹¹

⁹ Komisija je isto zatrjevala v navedbah, podanih na obravnavi.

¹⁰ Glej v tem smislu sodbo z dne 22. maja 2014, *Érsekcsanádi Mezőgazdasági* (C-56/13, EU:C:2014:352, točka 53).

¹¹ Glej med drugim sodbi z dne 21. aprila 1988, *Pardini* (338/85, EU:C:1988:194, točka 8), in z dne 26. oktobra 2017, *Argenta Spaarbank* (C-39/16, EU:C:2017:813, točka 37), ter nedavno sodbo z dne 4. oktobra 2018, *Kantarev* (C-571/16, EU:C:2018:807, točka 42). Prav tako lahko le nacionalno sodišče umakne predlog za sprejetje predhodne odločbe, kadar meni, da taka odločba ni več potrebna, da bi lahko rešilo spor o glavni stvari; glej sodbo z dne 17. maja 2001, *TNT Traco* (C-340/99, EU:C:2001:281, točka 34).

41. V zvezi s tem moram spomniti, da za predhodna vprašanja, ki se nanašajo na pravo Unije, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko zavrne odgovor na vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je postavilo nacionalno sodišče, le če je očitno, da zahtevana razlaga ali zahtevana presoja veljavnosti pravila prava Unije ni v nikakršni zvezi z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo dejanskih in pravnih elementov, ki jih potrebuje, da bi lahko na postavljena vprašanja dalo koristne odgovore.¹²

42. V obravnavani zadevi ni podana nobena od teh okoliščin. Predložitveno sodišče je v predložitveni odločbi opozorilo, da so določbe, katerih uporabo predlagajo stranke v postopku v glavni stvari, določbe o prenosu Šeste direktive v nacionalno pravo, in je tako jasno predstavilo razloge, zakaj se mu odgovori na postavljeni vprašanji za predhodno odločanje zdijo upoštevni in potrebni za rešitev spora o glavni stvari.

2. Področje uporabe Šeste direktive

43. Najprej opozarjam, da je iz naslova Šeste direktive razvidno, da se nanaša na delitev delniških družb. Prav tako je v členu 1 te direktive v povezavi s členom 1(1) Tretje direktive določeno, da se Šesta direktiva uporablja, kar zadeva Italijo, za delniške družbe („società per azioni“). Vendar družba Costruzioni Ing. G. Iandolo ni delniška družba, ampak družba z omejeno odgovornostjo („società a responsabilità limitata“). Na prvi pogled bi bilo mogoče sklepati, da se Šesta direktiva ne uporablja za spor o glavni stvari, tako da na vprašanji za predhodno odločanje ne bi bilo treba odgovoriti.

44. Poleg tega Komisija meni, da se Šesta direktiva na podlagi člena 21(1) v povezavi s členom 2(1) te direktive uporablja samo v primeru prenosa „vseh sredstev in obveznosti“ družbe, ki se deli, na novo družbo ob delitvi. Vendar naj bi bilo iz predložitvene odločbe razvidno, da je bil na družbo I.G.I. prenesen zgolj del premoženja družbe Costruzioni Ing. Iandolo.

45. Enako, tokrat glede števila družb upravičenk iz delitve, člen 2(1) in člen 21(1) Šeste direktive opredeljujeta delitev kot postopek, s katerim družba, ki se deli, prenese svoje premoženje na več družb. Vendar je bilo, kot je pojasnilo predložitveno sodišče, v obravnavani zadevi premoženje razdeljene družbe preneseno zgolj na eno družbo.

46. Iz tega naj bi sledilo, da ni treba odgovoriti na ti vprašanji za predhodno odločanje o razlagi Šeste direktive, saj naj se ta direktiva v sporu o glavni stvari ne bi uporabljala.

47. Vendar iz sodne prakse Sodišča izhaja, da je to sodišče v skladu s členom 267 PDEU pristojno za razlago prava Unije, če zadevni položaj ni neposredno urejen s pravom Unije, ampak se je nacionalni zakonodajalec pri prenosu določb direktive v notranje pravo odločil, da za povsem notranje položaje in tiste, ki so urejeni s to direktivo, izbere enako obravnavo, tako da je notranje predpise uskladjal s pravom Unije.¹³ Kadar namreč nacionalna zakonodaja za primere, ki ne spadajo na področje uporabe prava Unije, sprejme enake rešitve, kot jih določa pravo Unije, je zagotovo v interesu Unije, da se, da bi se izognili prihodnjim razhajajočim se razlagam, določbe ali pojmi prava Unije razlagajo enako, in sicer ne glede na okoliščine, v katerih se uporabljajo.¹⁴

48. Iz predložitvene odločbe je razvidno, da je s členoma 2503 in 2504c, členom 2506b, zadnji odstavek, in členom 2506c, zadnji odstavek, italijanskega civilnega zakonika v nacionalno pravo prenesena Šesta direktiva v skladu z določbami decreto legislativo n. 22 – Attuazione delle direttive n. 78/855/CEE e n. 82/891/CEE in materia di fusioni e scissioni societarie, ai sensi dell'art. 2, comma 1,

¹² Glej najnovejše sodbe z dne 16. maja 2019, Plessers (C-509/17, EU:C:2019:424, točka 27); z dne 23. maja 2019, Füllä (C-52/18, EU:C:2019:447, točka 25), in z dne 5. junija 2019, GT (C-38/17, EU:C:2019:461, točka 23).

¹³ Glej sodbo z dne 17. julija 1997, Leur-Bloem (C-28/95, EU:C:1997:369, točka 34).

¹⁴ Glej v tem smislu sodbe z dne 21. decembra 2011, Cicala, C-482/10, EU:C:2011:868; z dne 18. oktobra 2012, Nolan (C-583/10, EU:C:2012:638, točka 45), in z dne 15. novembra 2016, Ullens de Schooten (C-268/15, EU:C:2016:874, točka 53).

della legge 26 marzo 1990, n. 69 (zakonska uredba št. 22 o izvajanju direktiv 78/855/EGS in 82/891/EGS o združitvah in delitvah v skladu s členom 2(1) zakona z št. 69 z dne 26. marca 1990) z dne 16. januarja 1991¹⁵, kar navaja tudi Komisija. Slednja poleg tega poudarja, da je s to zakonsko uredbo izrecno predvidena razširitev ureditve Šeste direktive iz samo delniških družb na vse vrste družb.

49. Predložitveno sodišče tudi pojasnjuje, da lahko gre pri delitvi na podlagi člena 2506 civilnega zakonika za razdelitev, kadar družba, ki se deli, vse svoje premoženje prenese na več družb, ali za oddelitev, kadar družba, ki se deli, na novoustanovljeno družbo prenese le del svojega premoženja. Člena 2503 in 2504c, člen 2506b, zadnji odstavek, in člen 2506c, zadnji odstavek, civilnega zakonika, ki so določbe za prenos Šeste direktive, se v italijanskem pravu uporabljajo tudi za delitve, s katerimi se prenese zgolj del premoženja družbe, ki se deli, na eno samo družbo.

50. Poleg tega se mi zdi ta rešitev logična, če omogoča poenotenje ureditve delitev v isti državi članici za vse vrste družb in za vse vrste delitev.¹⁶

51. Iz tega po mojem mnenju izhaja, da je italijanski zakonodajalec želel nacionalno zakonodajo o delitvah družb, ki niso delniške družbe, uskladiti z ureditvijo iz Šeste direktive, in to tako za razdelitve kot tudi za oddelitve, tako da je Sodišče pristojno za odgovor na postavljeni vprašanji.

52. Ta sklep ni omajan z razlago člena 25 Šeste direktive, ki jo je v pisnih stališčih predlagala Komisija. S to določbo je državam članicam omogočeno, da predvidijo uporabo te direktive za primere, v katerih družba, ki se deli, po delitvi ne preneha, ampak v pravnem smislu še naprej obstaja. Po mnenju Komisije naj to ne bi pomenilo, da lahko država članica spregleda pogoj glede prenosa vsega premoženja. Možnost, ki je ponujena državam članicam, da razširijo področje uporabe Šeste direktive, naj bi bila tako omejena: do delitve lahko pride brez prenehanja družbe, ki se deli, če ta na družbe prejemnice prenese vse svoje premoženje. Države članice naj ne bi mogle uporabiti ureditve iz te direktive za postopke delitve, ki ne vodijo do prenosa vseh sredstev in obveznosti razdeljene družbe.

53. Tako razlogovanje me ne prepriča. Po eni strani menim, da je treba člen 25 Šeste direktive razlagati dobesedno. V skladu z besedilom tega člena morajo – če se nacionalni zakonodajalec odloči, da bo razširil pojem „delitev“ na primere, v katerih družba, ki se deli, še naprej obstaja – za te postopke veljati določbe navedene direktive. Vendar člen 25 Šeste direktive ne pomeni, da nacionalni zakonodajalec ne more uporabiti navedenih določb za ureditev položajev zunaj področja uporabe navedene direktive.

54. Po drugi strani, kar je še pomembnejše, uskladitev postopkov delitve v *nacionalnem pravu*, ki ne vključujejo prenosa vseh sredstev in obveznosti družbe, ki se deli, z ureditvijo iz Šeste direktive spada v izključno pristojnost nacionalnega zakonodajalca. Na področjih zunaj področja uporabe prava Unije lahko države članice uporabijo rešitve iz prava Unije. Te svobode, da uporabijo rešitve iz prava Unije za položaje zunaj njegovega področja uporabe, ni mogoče omejiti, razen če taka uporaba škoduje uresničevanju ciljev Šeste direktive.

15 GURI št. 19 z dne 23. januarja 1991.

16 Nekateri avtorji menijo, da se je s to rešitvijo mogoče izogniti „obstoju prava družb dveh hitrosti“; glej Guyon, Y., „La coordination communautaire du droit français des sociétés“, *RTD Eur*, 1990, str. 241. V zvezi s tem moram poudariti, da so tako možnost pri prenosu Šeste direktive izbrale nekatere druge države članice. Za primer glej za Francijo loi n° 88/17, du 5 janvier 1988, relative aux fusions et aux scissions de sociétés commerciales et modifiant la loi n° 66/537, du 24 juillet 1966, sur les sociétés commerciales (zakon št. 88/17 z dne 5. januarja 1988 o združitvah in delitvah gospodarskih družb ter o spremembi zakona št. 66/537 z dne 24. julija 1966 o gospodarskih družbah) (JORF z dne 6. januarja 1988, str. 227); za Nemčijo Gesetz über die Spaltung der von der Treuhandanstalt verwalteten Unternehmen (SpTrVG) (zakon o delitvi podjetij, ki jih upravlja agencija Treuhandanstalt) z dne 5. aprila 1991 (BGBl. 1991 I, str. 854); za Španijo Ley 19/89 de reforma parcial y adaptación de la legislación mercantil a las Directivas de la Comunidad Económica Europea (CEE) en materia de Sociedades (zakon 19/89 o delni spremembi in prilagoditvi gospodarske zakonodaje direktivam Evropske gospodarske skupnosti (EGS) s področja družb) z dne 25. julija 1989 (BOE št. 178 z dne 27. julija 1989, str. 24085) in za Poljsko kodeks spółek handlowych (zakon o gospodarskih družbah) z dne 15. septembra 2000 (Dz. U. iz leta 2000, št. 94, pozicija 1037).

55. Vendar se mi ne zdi, da bi prevzem rešitev iz Šeste direktive v nacionalno pravo v položajih, ki ne spadajo na njeno področje uporabe, lahko ogrozil uresničitev ciljev, ki jim s to direktivo sledi zakonodajalec Unije.

56. Zato menim, da je treba šteti, da sta vprašanji za predhodno odločanje dopustni.

B. Vprašanji za predhodno odločanje

1. Prvo vprašanje za predhodno odločanje

57. Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem za predhodno odločanje sprašuje, ali je treba člen 12 Šeste direktive razlagati tako, da nasprotuje temu, da upniki razdeljene družbe, katerih terjatve so starejše od datuma delitve, po izvedeni delitvi vložijo *actio pauliana*, kot je ta iz postopka v glavni stvari, in to tudi, če niso uporabili instrumenta varstva, določenega z nacionalnim pravom v skladu s to določbo.

58. S členom 12(1) Šeste direktive je državam članicam naloženo, da predvidijo ustrezen sistem za varstvo interesov upnikov družb, vključenih v delitev, katerih terjatve so starejšega datuma kakor objava načrta za delitev in še niso zapadle do dneva te objave. V ta namen morajo države članice določiti *najmanj* to, da imajo ti upniki pravico pridobiti ustrezno varstvo, kadar je to potrebno zaradi finančnega stanja družbe, ki se deli, in družb upravičenk iz delitve. Alternativno se lahko države članice odločijo za vzpostavitev sistema solidarne odgovornosti družb upravičenk iz delitve za obveznosti razdeljene družbe. Člen 12(7) Šeste direktive določa, da imajo države članice vendarle možnost kombinirati ustrezen sistem za varstvo upnikov iz odstavka 1 in sistem solidarne odgovornosti družb upravičenk iz delitve. V tem primeru je solidarna odgovornost družb prejemnic omejena na neto premoženje, preneseno na vsako od teh družb.

59. V zvezi s temi določbami želim pripomniti troje. Najprej, zahteva iz člena 12 Šeste direktive, da je treba predvideti sistem za varstvo interesov upnikov, je minimalna zahteva. Iz izraza „najmanj“ je namreč razvidno, da morajo države članice spoštovati določen prag varstva interesov upnikov, tako da jim v danem položaju zagotovijo varstvo, ne da bi bile pri tem omejene na ta ukrep za varstvo. V členu 12 Šeste direktive ni določen izčrpen seznam instrumentov, ki jih je mogoče vzpostaviti s ciljem varstva interesov upnikov.¹⁷

60. Dalje, s Šesto direktivo je državam članicam naloženo, da vzpostavijo tak ustrezen sistem za varstvo upnikov zgolj za terjatve, ki so starejšega datuma kakor objava načrta za delitev in še niso zapadle do dneva te objave. Nasprotno pa za terjatve, ki so starejšega datuma kakor objava načrta za delitev in so do trenutka te objave že zapadle, s to direktivo niso predvideni posebni instrumenti za varstvo interesov upnikov. Iz tega izhaja, da čeprav morajo države članice vzpostaviti instrumente varstva za določeno vrsto terjatev, lahko nacionalni zakonodajalci v nacionalnem pravu predvidijo ukrepe za varstvo tudi za druge vrste terjatev, ki ne spadajo na področje uporabe določb Šeste direktive.

61. Nazadnje, iz člena 12 Šeste direktive je izrecno razvidno, da uvedba sistema solidarne odgovornosti družb upravičenk iz delitve ne izključuje drugih ukrepov za varstvo interesov upnikov. Kopičenje različnih instrumentov varstva omogoča zgolj to, da se solidarna odgovornost družb prejemnic omeji na njihovo neto premoženje. Z uvedbo sistema solidarne odgovornosti družb upravičenk iz delitve ni mogoče preprečiti uvedbe drugih ukrepov za varstvo upnikov.

¹⁷ Pri čemer države članice ne morejo povsem svobodno vzpostaviti instrumentov, namenjenih temu cilju, kot bom pojasnil v točkah od 67 do 69 teh sklepnih predlogov.

62. Iz tega izhaja, da člen 12 Šeste direktive – drugače kot trdita družbi I.G.I. in Costruzioni Ing. Iandolo – ne določa „zaprtega sistema za varstvo“, zunaj katerega države članice ne bi več smele vzpostaviti dodatnih ukrepov za varstvo interesov upnikov. Ta določba načeloma ne preprečuje, da države članice ohranijo ali sprejmejo ukrepe, namenjene tudi varstvu upnikov družb, vključenih v delitev.

63. Prav tako se, drugače kot navaja predložitveno sodišče, z nobeno določbo člena 12 Šeste direktive ne pogojuje izvajanje teh dodatnih ukrepov za varstvo interesov upnikov s predhodno uporabo instrumentov, določenih s to direktivo. Zato menim, da lahko države članice vzpostavijo mehanizme za varstvo interesov upnikov poleg ukrepov, ki so izrecno predpisani s Šesto direktivo.

64. *Actio pauliana*, kot je ta iz postopka v glavni stvari, se razlikuje od instrumentov, predvidenih s Šesto direktivo. Ni ukrep za prenos in je namenjena uporabi v zgolj omejenem številu primerov.¹⁸ To ne spremeni dejstva, da je *actio pauliana*, kot je ta, ki je določena v italijanskem civilnem zakoniku, ukrep za varstvo pravic upnikov, kadar lahko ravnanje dolžnika škoduje njihovim interesom. Omogoča torej širše varstvo interesov upnikov družbe, ki se deli. Menim, da je *actio pauliana*, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ukrep za dodatno varstvo interesov upnikov, ki ga člen 12 Šeste direktive ne preprečuje.¹⁹

65. Zato menim, da člen 12 Šeste direktive načeloma ne nasprotuje temu, da upniki razdeljene družbe, katerih terjatve so starejše od datuma delitve, po izvedeni delitvi vložijo *actio pauliana*, kot je ta iz postopka v glavni stvari, in to tudi, če niso uporabili instrumenta varstva, določenega z nacionalnim pravom v skladu s to določbo.²⁰

66. Kljub temu moram tukaj pojasniti svojo razlago člena 12 Šeste direktive.

67. Menim, da čeprav države članice lahko sprejmejo ali ohranijo druge ukrepe za varstvo upnikov, kot so tisti iz Šeste direktive, ti ukrepi vendarle ne smejo ogroziti rezultatov, določenih s to direktivo, in s tem škodovati njenemu polnemu učinku.

68. V zvezi s tem opozarjam, da – kot je na obravnavi pravilno poudarila Komisija – je v skladu s členom 12 Šeste direktive v povezavi z njeno osmo uvodno izjavo eden od ciljev te direktive zagotoviti, da so vsi upniki družb, vključenih v delitev, zavarovani, tako da delitev ne škoduje njihovim interesom. Člen 12 Šeste direktive, ki se nanaša na varstvo upnikov družb, vključenih v delitev, je tako po mojem mnenju podprt z načelom enakosti med zadevnimi upniki. Poleg tega je iz enajste uvodne izjave te direktive razvidno, da je namenjena tudi zagotovitvi pravne varnosti postopkov delitve.

18 Ker med drugim predpostavlja, da je dolžnik pri aktu delitve ravnal goljufivo in upniku povzročil škodo.

19 V zvezi s tem ni pomembno, da je *actio pauliana* namenjena vtoževanju terjatev, ki so starejšega datuma kot delitev in so že – ali pa še niso – zapadle. Menim, da je s členom 12 Šeste direktive v enem in drugem primeru dovoljeno uvesti ukrepe za varstvo interesov upnikov.

20 Poleg tega moram dodati tudi, da se mi zdi vložitev *actio pauliana* s strani upnikov razdeljene družbe v obravnavani zadevi nujna za njihovo varstvo. Kot sem prikazal v točki 51 teh sklepnih predlogov, je italijanski zakonodajalec želel oddelitve, ki obsegajo prenos dela premoženja družbe, ki se deli, na eno samo družbo, podrediti ureditvi iz Šeste direktive. Vendar je sistem solidarne odgovornosti, ki je s to direktivo predviden za varstvo interesov upnikov, sistem solidarne odgovornosti *družb upravičenk iz delitve*, medtem ko na podlagi določb navedene direktive ne obstaja obveznost, da države članice vzpostavijo solidarno odgovornost razdeljene družbe in družbe upravičenke iz delitve. Povedano drugače, kadar pride do oddelitve v korist ene same družbe prejemnice, za kar gre v postopku v glavni stvari, je eden od instrumentov varstva interesov upnikov, predpisan s Šesto direktivo, brez učinka. Menim, da je v tem konkretnem položaju *actio pauliana* mogoče šteti za sredstvo za omilitev neučinkovitosti sistema solidarne odgovornosti družb upravičenk iz delitve, določenega s Šesto direktivo. Glej za podobne primere v francoskem pravu Lecourt, B., „De l'utilité de l'action paulienne en droit des sociétés“, *Aspects actuels du droit des affaires, Mélanges en l'honneur de Yves Guyon*, Dalloz, Pariz, 2003. V zvezi s tem pojasnujem, da je iz predložitvene odločbe razvidno, da italijanska sodišča očitno dovoljujejo, da se v italijanskem pravu sistem solidarne odgovornosti razširi na razdeljene družbe in družbe upravičenke iz delitve.

69. Tako kot navaja predložitveno sodišče, ni mogoče izključiti, da lahko vložitev *actio pauliana* s strani nekaterih upnikov razdeljene družbe proti družbi upravičenki iz delitve škoduje varstvu interesov drugih upnikov, na katere se prav tako nanaša varstvo iz člena 12 Šeste direktive in ki so zaupali v učinke delitve. Prav tako ni mogoče izključiti, da lahko vložitev *actio pauliana* vpliva na pravno varnost odnosov med tretjimi in družbami, vključenimi v delitev. Če gre za tak primer – kar mora preveriti predložitveno sodišče – bi lahko vložitev *actio pauliana* ogrozila uresničitev ciljev Šeste direktive.

70. Tako menim, da člen 12 Šeste direktive ne nasprotuje temu, da upniki razdeljene družbe, katerih terjatve so starejše od datuma delitve, po izvedeni delitvi vložijo *actio pauliana*, kot je ta iz postopka v glavni stvari, in to tudi, če niso uporabili instrumenta varstva, določenega z nacionalnim pravom v skladu s to določbo, če taka tožba ne škoduje varstvu interesov drugih upnikov iz te določbe, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

2. Drugo vprašanje za predhodno odločanje

71. Z drugim vprašanjem za predhodno odločanje se predložitveno sodišče sprašuje, ali je treba pojem „ničnost“ iz člena 19 Šeste direktive razumeti tako, da obsega tudi *actio pauliana*, kot je ta iz postopka v glavni stvari.

72. Najprej moram poudariti, da nikjer v Šesti direktivi ni opredeljen pojem „ničnost“. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je treba opredelitev pomena in obsega pojmov, ki jih pravo Unije ne definira, določiti v skladu z njihovim običajnim pomenom v vsakdanjem jeziku, pri čemer je treba upoštevati okoliščine, v katerih se uporabljajo, in cilje, ki jim sledi ureditev, katere del so.²¹

73. Pojem „ničnost“ se v običajnem pomenu nanaša na sankcijo za akt, ki ne izpolnjuje pogojev, zahtevanih za njegovo sprejetje, kar ima za posledico odpravo tega akta in učinkuje proti vsakomur. Ta opredelitev je potrjena glede na okoliščine, v kateri se uporablja pojem „ničnost“, in glede na cilje, ki jim sledi Šesta direktiva v splošnem in še posebej njen člen 19.

74. Najprej, s členom 19 Šeste direktive so določeni strogi pogoji, ki jim morajo ustrezati pravila za ničnost postopka delitve. Zlasti, člen 19(1)(b) te direktive poleg krajšega roka za vložitev ničnostne tožbe določa, da so lahko delitve, ki so začele veljati, razglašene za nične le iz nekaterih taksativno naštetih razlogov. Ti razlogi se nanašajo izključno na nespoštovanje pogojev, potrebnih za nastanek akta o delitvi, kot so obstoj sodnega ali upravnega preventivnega nadzora, to, da je bil ta akt sestavljen in overjen v pravilni pravni obliki, ali veljavnost sklepa skupščine v zvezi z načrtom delitve. Ničnost delitve v smislu člena 19 Šeste direktive je torej sankcija za kršitev pogojev za nastanek akta o delitvi.

75. Dalje, namen člena 19 Šeste direktive, ki omejuje pogoje za vložitev tožbe za razglasitev ničnosti delitve, je zagotoviti pravno varnost v odnosih med družbami, vključenimi v delitev, med njimi in tretjimi osebami, pa tudi med delničarji, kot je to razvidno iz enajste uvodne izjave te direktive. Iz tega je mogoče sklepati, da ničnost delitve v smislu člena 19 Šeste direktive učinkuje proti vsakomur.

76. Nazadnje, člen 19(1)(d) Šeste direktive tudi določa, da je treba, kadar je to mogoče, odpraviti napako, ki lahko povzroči ničnost delitve. Tako je iz cilja člena 19 te direktive in sistema, ki je z njim vzpostavljen, razvidno, da je namen te določbe zlasti izogniti se odpravi akta o delitvi, ki je začela veljati.

²¹ Glej med drugim sodbi z dne 12. oktobra 2017, X (C-661/15, EU:C:2017:753, točka 27), in z dne 20. oktobra 2018, 2M-Locatel (C-555/17, EU:C:2018:746, točka 36).

77. Dodal bi, da je ta razlaga pojma „ničnost“ v smislu člena 19 Šeste direktive – kot sankcije za akt, pri katerem niso bili spoštovani pogoji za njegov nastanek – ki povzroči odpravo tega akta in učinkuje proti vsakomur, podprta tudi z razlago drugih instrumentov prava Unije, v katerih je uporabljen pojem „ničnost“, natančneje s Prvo direktivo, ki se nanaša na ničnost družb. Člen 11(2) Prve direktive določa, da „[p]oleg naštetih ničnostnih razlogov, za družbo ne veljajo nikakršni drugi razlogi za neobstoj, absolutno ali relativno ničnost ali razglasitev o ničnosti“. Pojem „ničnost“ v smislu člena 11(2) Prve direktive se torej razteza na neobstoj, absolutno ali relativno ničnost ali razglasitev ničnosti, pri čemer se vsi ti pojmi nanašajo na dejanja, ki vodijo do odprave tega akta, se pravi do njegove razglasitve za ničnega.

78. Po mojem mnenju ničnostna tožba v smislu člena 19 Šeste direktive, kot je opredeljena, in *actio pauliana*, kot je ta iz postopka v glavni stvari, nimata ne istega predmeta ne istih učinkov.

79. Po eni strani predložitveno sodišče v predložitveni odločbi pojasnjuje, da člen 2901 civilnega zakonika določa, da lahko upnik predlaga, naj se ugotovi, da razpolaganje s premoženjem, s katerim mu dolžnik povzroči škodo, proti njemu ne učinkuje. Medtem ko je tako namen ničnostne tožbe sankcionirati nespoštovanje pogojev za nastanek akta o delitvi, je namen *actio pauliana*, kot je ta iz postopka v glavni stvari, zgolj varstvo upnikov, katerih pravice so bile oškodovane z delitvijo. Po drugi strani, čeprav ničnostna tožba povzroči odpravo delitve in učinkuje proti vsem, je učinek *actio pauliana*, kot je ta iz postopka v glavni stvari, zgolj to, da akt o delitvi v odnosu do upnika ni izvršljiv, saj *proti upniku*, ki je vložil tožbo, ne učinkuje.

80. Zato menim, da se ne smeta zamenjevati ničnostna tožba v smislu člena 19 Šeste direktive in *actio pauliana*, kot je ta iz postopka v glavni stvari.

81. V zvezi s tem dodajam, da člen 7(2)(m) Uredbe (EU) 2015/848²² določa, da so s pravom države, v kateri je bil uveden postopek, določena med drugim pravila v zvezi z ničnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vsem upnikom. V tem primeru se ničnost enači z neizvršljivostjo. Iz tega sklepam, da kadar zakonodajalec Unije želi, da za ničnost in neizvršljivost pravnega akta veljajo ista pravila, to izrecno poudari. V primeru člena 19 Šeste direktive ni tako.

82. Poleg tega opozarjam tudi, da bi izenačitev *actio pauliana* in ničnostne tožbe v smislu člena 19 Šeste direktive povzročila neučinkovitost vložitve *actio pauliana*. Ker namen *actio pauliana* ni sankcioniranje nespoštovanja pogojev za nastanek akta o delitvi, ne bi nikoli mogla spadati med primere ničnosti, navedene v členu 19(1)(b) Šeste direktive. Iz tega naj bi izhajalo, da glede na besedilo člena 19(1)(b) te direktive *actio pauliana*, če se primerja z ničnostjo tožbo, ne bi več mogla biti vložena po začetku veljavnosti delitve. Vendar je *actio pauliana*, ki predpostavlja razpolaganje s premoženjem, nujno vložena po začetku veljavnosti delitve. Ta instrument bi bil posledično nevtraliziran.²³

83. Poleg tega bi bilo, ker se za vložitev *actio pauliana* predpostavlja veljavno razpolaganje s premoženjem, paradoksalno šteti to tožbo za enakovredno ničnostni tožbi, katere namen je ravno sankcionirati neveljavnost takega akta.

84. Tako *actio pauliana*, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ni mogoče enačiti z ničnostno tožbo v smislu člena 19 Šeste direktive.

²² Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (UL 2015, L 141, str. 19, in popravek v UL 2016, L 349, str. 9).

²³ Take rešitve ni mogoče sprejeti, še posebej ne, če je lahko *actio pauliana* namenjena blažitvi težav, kadar nekateri instrumenti varstva upnikov iz prava Unije, kot je sistem solidarne odgovornosti družb upravičenek iz delitve, niso več učinkoviti.

85. Zato menim, da je treba člen 19 Šeste direktive razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da upniki razdeljene družbe, katerih terjatve so starejše od datuma delitve te družbe, po delitvi vložijo *actio pauliana*, kot je ta iz postopka v glavni stvari, saj *actio pauliana* ni mogoče enačiti z ničnostno tožbo v smislu te direktive.

V. Predlog

86. Ob upoštevanju zgornjih ugotovitev Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je postavilo Corte d'Appello di Napoli (pritožbeno sodišče v Neaplju, Italija), odgovori:

1. Člen 12 Šeste direktive Sveta z dne 17. decembra 1982 o delitvi delniških družb, ki temelji na členu 54(3)(g) Pogodbe (82/891/EGS), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2007/63/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007, v povezavi s členoma 21 in 22 te direktive, je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da upniki razdeljene družbe, katerih terjatve so starejše od datuma delitve te družbe, po delitvi vložijo *actio pauliana*, kot je ta iz postopka v glavni stvari, čeprav navedeni upniki niso uporabili instrumenta varstva, določenega z nacionalnim pravom za prenos Šeste direktive 82/891, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2007/63, da bi dosegli, da se razglasi, da je delitev zanje neizvršljiva, če taka tožba ne škoduje varstvu interesov drugih upnikov, določenemu v navedeni določbi.
2. Člen 19 Šeste direktive 82/891, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2007/63, v povezavi s členoma 21 in 22 te direktive je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da upniki razdeljene družbe, katerih terjatve so starejše od datuma delitve te družbe, po delitvi vložijo *actio pauliana*, kot je ta iz postopka v glavni stvari, saj *actio pauliana* ni mogoče enačiti z ničnostno tožbo v smislu te direktive.